

Η ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΣΤΗΣ ΑΥΛΙΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ¹

Τὸ στρατόπεδο τῶν Ἀχαιῶν.

Πλοῖα ἀραγμένα κατὰ μῆκος τῆς ἀμμονδιᾶς, ὅπου κάθονται
μερικοὶ δπλίται.

Ναύτης (τραγουδεῖ ἀπὸ τὴν πύργῳ αλοίων)

Πάψε, βοριά μου, πάψε πιά
νά κλαῖς στὰ ξάρτια, στὰ σκοινιά.

Μῆνες ἐδῶ μᾶς ἔκλεισες. Βραδιάζει, ξημερώνει,
βοριάς φυσᾷ, βοριάς βογγᾷ, βοριάς τὸ κῆμα ὀγκώνει.

Πότε τ' ἀγέρι σιγανό,
πότε τὸ κῆμα γυλανό

θ' ἀφροκοπᾷ στὴν πλώρη μου, θὰ παίξῃ ὀλόγουρά μου
καὶ θ' ἀρμενίζω ὀλόχαρος στὴ χώρα τοῦ Ηριάμου;

Ἐκεῖ παλάτια θενά βροῶ,
πού κρύβουν μάγο θησαυρό.

Βασιλοπούλες κρύβουνε, πού λάμπουν σὰν τ' ἀστέρια.
Σ' αὐτὸν ἐγὼ τὸ θησαυρό, σ' αὐτὸν θ' ἀπλώσω χέρια!

Α' δπλίτης (σιτὸ Νυῖτη)

Ἔλα στὴ συντροφιά μας νά τὰ εἰποῦμε,
τίς ὄρες τίς στενόχωρες νά λησμονοῦμε.

¹ Τὸν πρόλογον αὐτὸν ἐπρόσθεσεν ὁ ποιητὴς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν
τῆς τριπράκτου τραγηδίας του εἰς δημοσίαν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδη-
μίας Ἀθηνῶν. Τὸ ἔργον οὔτε ἀνεβιβάσθη ἀκόμη ἐπὶ σκηνῆς οὔτε ἐξε-
δόθη εἰς βιβλίον. Σ. τ. Α.

B' δπλίτης

Ἔλα, καὶ πάψε πιά, καλὸ παιδί

Γ' δπλίτης

Ὅρεξι πού τὴν ἔχει νὰ τὸ κελαδῆ!

Ναύτης (πὺν σὸ μὲταξὺν κατέβηκε καὶ τοὺς ἐπιηόιασε)

Μὰ τραγουδεῖ κανεὶς κ' ἀπὸ χαρὰ καὶ θλίψη.

Γ' δπλίτης (δείχνει τὸ μέτωπό του)

Ἄλλὰ καὶ ὅταν τοῦ στρήψη.

Ναύτης

Δὲν σὲ ξεσυνερίζομαι.

A' δπλίτης (στὸν Γ')

Δὲν ἠσυχάζεις.

Ὅλο σ' ἀρέσει νὰ πειράζης.

Γ' δπλίτης

Καὶ ποιά ἄλλη διασκέδαση μᾶς μένει
σ' αὐτὴ τὴν ἀπραξία, πὺν μᾶς μαραίνει;

Εἶναι κανεὶς νὰ σκάσῃ,
ἂν κάποτε δὲν χωρατέψη, δὲν γελάσῃ.

Δ' δπλίτης

Κλειστήκαμε σὲ φυλακὴ σωστή.

B' δπλίτης

Κάποιος θεὸς μᾶς ἔχει βέβαια ὀργιστῆ.

A' δπλίτης (δείχνει τέσσερα κορίτσια, πὺν ἔρχονται)

Ἄλλὰ μᾶς ἔστειλε καὶ μιὰ παρηγοριά.

Γ' δπλίτης

Σὰν τὰ τρυγόνια πέσανε μὲ τὸ βοριά.

(Τὰ κορίτσια σταματοῦν ἔξαφνα σὰν νὰ διατάζουν νὰ προχωρήσουν).

Γ' δπλίτης

Γιατὶ σταθήκατε δειλές, ὡσὰν τ' ἀγρίμια;

Εἴμαστε παλληκάρια τίμια.

(Τὰ κορίτσια προχωροῦν).

Ἡ πρώτη

Τὸ ξέρουμε. Γι' αὐτὸ καὶ θαρρετὰ
τὸν στόλον ἤλθαμε νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ κοντὰ.
Τοὺς ἥρωες νὰ θαυμάσωμε, ποῦ τ' ὄνομά των
ἀπὸ περᾶτων τῆς Ἑλλάδος. Ἔως περᾶτων
ἢ φήμη ἀκούραστη τὸ διαλαλεῖ.
Ἦλθαμ' ἀπ' τὴ Χαλκίδα.

Α' δολίτης

Ἦ ὥρα ἢ καλὴ!
Θέ νὰ σᾶς ὀδηγήσωμε νὰ ἰδῆτε
ὅ,τι μέσ' στὸ στρατόπεδο ἐπιθυμεῖτε.

Ἡ πρώτη

ὦ, μᾶς ὑποχρεώνει ἢ τόση προθυμία!

Ἡ δευτέρα

Γι' αὐτὸ κ' ἐμεῖς θὰ προσευχόμεσθε στὸν Δία
τροπαιοφόρους νὰ σᾶς εὐδοῶσῃ πάλι
στ' ἀγαπημένο τῆς πατρίδος περιγιάλι.

Ἡ πρώτη

Γιατί, μὴ λησμονήσετε,
πὼς δὲν πηγαίνετε νὰ πολεμήσετε
γιὰ τὴ βασίλισσα τῆς Σπάρτης μοναχά,
μὰ καὶ γιὰ τὰ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος τὰ φτωχά.
Τὸ ξίφος σας θὰ τιμωρήσῃ
τὸν βάρβαρο, ὥστε πιά νὰ μὴν τολμῆσῃ,
στὰ εἰρηνικὰ λιμάνια μας ν' ἀράξῃ,
τάχα σὰν ἔμπορος, μὰ γιὰ σκοπὸ ν' ἀράξῃ
τις ὄμορφες κι' ἀνήξερους παρθένες,
σκλάβες νὰ τὶς πουλῇ σὲ χῶρες ξένες.

Α' δολίτης

Τὸ ξίφος τοῦ πολεμιστῆ
ἀδιακρίτα θὰ ὑπερασπιστῆ
καὶ τὴ βασίλισσά του τὴ θεογενῆ
καὶ κάθε κόρη, ὅσο κι' ἂν εἶναι ταπεινή.

Ἡ τρίτη

Κ' εἶν' ἢ βασίλισσα τόσ' ὄμορφη, ὡς ἀκοῦμ' ἐδῶ;

Α' δπλίτης

Δὲν ἦμουν τυχερὸς νὰ τὴν ἰδῶ.
 Ὅσοι τὴν εἶδαν διαλαλοῦν, πῶς τέτοια κάλλη
 γυναῖκα δὲν ἐστόλισαν στὸν κόσμον ἄλλη.

Ἡ τρίτη

Θέλοντας ἀκολούθησε τὸν Πάρι,
 ἢ μὲ τὴ βία τὴν ἔχει πάρη
 ὁ ἀσεβὴς καὶ δόλιος Ἀσιάτης;

Γ' δπλίτης

Αὐτὸ τὸ ξέρει μόνον ἡ καρδιά της.

Ἡ τέταρτη

Ἡ θέλοντας τὸν ἀκολούθησε, εἶτε μή,
 πάντα εἶναι τῆς γυναίκας ἡ τιμὴ
 καθὼς τὸ κρίνο τὸ ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι,
 πὺν τ' ἄβρότερο ἄγγιγμα τὸ κηλιδώνει.
 Τέτοια βασίλισσα! — Τί κρίμα!

Β' δπλίτης

Τέτοια ὁμορφιὰ σπανίως μένει κτῆμα
 ἑνὸς θνητοῦ μονάχα. Εἶναι πλασμένη
 τὸν κόσμον νὰ μαγεύῃ, νὰ τραλλαίνη.
 Εἶναι ὑπουλο καὶ πλάνο δῶρο,
 ἄνθος, πὺν ἔχει τὸ μύρο του θανατηφόρο.

Ἡ τέταρτη

Μαῦρα τὰ χρώματα τῆς ζωγραφιάς σου.

Γ' δπλίτης (στὸν Β')

Κάποια σκληρὴ θὰ σοῦχη κάφη τὴν καρδιά σου.

Δ' δπλίτης

Βρῆκ' εὐκαιρία τὸ φαρμάκι του νὰ στάξῃ.

Πέμπτος δπλίτης

Καὶ τὰ κορίτσια ἐδῶ νὰ τὰ τρομάξῃ.

Ἡ πρώτη

Δὲν μᾶς ζωγράφισες τὴν ὁμορφιὰ τὴν οὐρανία,
 Ἄλλὰ μιὰν ἀγριόμορφη Ἐρινύα.

B' δελτίτης

Κάθε ὁμορφιά, κι' ἂν εἶναι κι' οὐρανία
μεταμορφώνεται ἔξωφρα καὶ σ' Ἐρινύα.

Γ' δελτίτης

Ποῦ τὴν ἐφρούνησες τὴ γνώση
καὶ τὴν σοφία σου τὴν τόση;

Δ' δελτίτης

Βέβαια δὲν τὴν κατεβάζει τὸ μυαλό σου;

Γ' δελτίτης

Δὲν θὰ μᾶς πῆς ποιὸς εἶν' ὁ δάσκαλός σου;

B' δελτίτης

Ἔχω πατέρα μάντη καὶ ἱερέα
στὴν πόλη τῆς Ἐφύρης τὴν ὠραία.

Γ' δελτίτης

Ἰερομάντη εἶσαι παιδί; Τότε συζῶρα!
Εἶν' ὅλα ἐξηγημένα τώρα.

B' δελτίτης

Εἶναι τ' ἀστεῖα σου πολὺ τριμμένα.
Ν' ἀκούς αὐτούς, πού ξέρουν πιότερ' ἀπὸ σένα.

A' δελτίτης

Καλὰ σοῦ λέει. Αὐτὸς δὲν εἶναι τρόπος.
Παῦσε, ν' ἀκούσωμε τί εἶπεν ὁ οἰωνοσκόπος.

B' δελτίτης

Τὸν ἄκουσα νὰ λέῃ, νὰ χρησιμοποιῶγῃ
πολλὰ γιὰ τῆς βασιλισσας τὴν ἀρπαγή
καὶ γιὰ τὴν ὁμορφιά της, πούν' αἰτία
γι' αὐτὴ τὴν Παναχαϊκή μας ἐκστρατεία.
Κ' ἔλεγε: ἡ ὁμορφιά εἶναι σὰν τὴν ἀστραπή,
πού λάμπει καὶ φωτίζει χαρωπῆ,
ἀλλὰ μέσα στὴ λάμψη της μᾶς κρύβει
τὸν κεραυνό, πού καίει καὶ συντρίβει.
Ἄλλοι στὸν πρῶτο, πού θενά τὴν ἀποκτήσῃ,
κι' ἄλλοι στὸν ἄλλο, πού θὰ τὴν ἀποπλανήσῃ!
Ἔνα βασίλειο γι' αὐτὴν θ' ἀφανισθῆ,
κι' ἄλλο βασίλειο θ' ἀποδεκατισθῆ.

Δ' *δπλίτης*

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ γέρου εἶναι, θαρρῶ, σωστά.

Γ' *δπλίτης*

Ἄλλ' ὄχι δὰ καὶ νέα. Στὸν κόσμον εἶναι γνωστὰ
ἀπ' τὸν καιρὸ τοῦ Ἰαπετοῦ τοῦ μακαρίτη.
Γυναῖκα ὠραία, σὰν τὴν Ἀφροδίτη,
ποιὸς δὲν τὸ ξερεῖ δὰ, πῶς μὲ τὴν ὁμορφιά της,
λίγο πολὺ, ἔχει τὰ θύματά της;

Ε' *δπλίτης*

Κι' ὁ κάθε πόλεμος, κι' ἂν ἤθελες νυκίση,
παντ' ἀκριβὰ θὰ σοῦ στοιχίση.

Α' *δπλίτης*

Ἄλλὰ κ' ἡ δόξα, πού τὴ νίκη θὰ στολιζῇ
κάθε θυσία δὲν ἀξίζει;

Β' *δπλίτης*

Ἀκούσετέ με, μιὰν ἐξήγησιν ὀφείλω.
Μ' ὅσα σᾶς εἶπα ἐδῶ δὲν ἤθελα τὸ ζῆλο
καὶ τὴν ὀρμὴ σας νὰ ψυχράνω.
Γιὰ τὴν Ἑλένη πρόθυμος θενά πεθάνω.
Βασίλισσά μας εἶναι, εἶν' Ἑλληνίδα!
Τοῦ αἵματός μου τὴ στερνὴ ρανίδα
πρῶτος θὰ χύσω γιὰ τὸ λυτρωμὸ της.

Α' *δπλίτης*

Τώρα μιλάς, σὰν τῆς πατρίδας στρατιώτης.
Τώρα μ' ἀρέσεις — δόσε μου τὸ χέρι.
(Τοῦ σφίγγει τὸ χέρι καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι).
Ἄς ἔχουν τὴ σοφία των οἱ γέροι!
Ἔχομε ἔμεῖς οἱ νέοι τὸν ἐνθουσιασμό,
ἐλεύθερο μὲ δίχως ὑπολογισμό.
Γιὰ τὴν πατρίδα τὴ ζωὴ δὲν τὴ λογιάζω.
Γι' αὐτήν, γιὰ τὴ βασίλισσα τὴ θυσιάζω.

Γ' *δπλίτης*

Μιὰς μάννας — τῆς Ἑλλάδος — εἶμεθα παιδιά.
μὲ φρόνημα ἓνα, μιὰ καρδιά.

Δ' *δπλίτης*

Ὁ θάνατός μου εἶναι ζωὴ της.

Πέμπτος δπλίτης

Ὁ θάνατός μου εἶναι τιμὴ τῆς.

Α' δπλίτης

Καὶ τώρα, φίλοι μου, μὴ λησιμονῆτε
τῆς ὁμορφῆς μας ξένες.

(Στις νέες)

Θ' ἀνυπομονῆτε
τὸ μέγα μας στρατόπεδο νὰ ἰδῆτε.

Ἡ πρώτη

Περὴφρανη θενὰ διηγούμαι στὴ Χαλκίδα
ὅσ' ἀκουσα δῶ πέρα καὶ εἶδα

Α' δπλίτης

Καὶ τί εἶδατε; καὶ τί λοιπὸν θὰ εἰπῆτε,
ὅταν ἐμπρὸς σας ἔξαφνα θὰ ἰδῆτε
τῶν φοβερῶν ἡρώων μας τὸ μεγαλεῖο;
Τὸν Ἀχιλλεῦα τὸν ἀσύγκριτο τὸν θεῖο,
ποῦ λάμπει ἢ δόξα του, καθὼς τὴν ὁμορφιά του;
Τὸν Αἴαντα, ποῦ μὲ τὸ μέγ' ἀνάστημά του,
σὰν πύργος ξεχωρίζει μέσα στὸ στρατό;
Τὸν μεγαλόπρεπο καὶ θαυμαστὸ
τὸν Ἀγαμέμνονα, ποῦ λὲς πὼς ἐγεννήθη
νὰ κυβερνᾷ στρατῶν καὶ στόλων πλήθη;
Τὸν κοσμογυρισμένον Ὀδυσσεῦα,
τὸν πολυμήχανο; Καὶ τὸν Ἰδομενεῦα
ἀπ' τὴν πολύχρυση Κνωσὸ τῆς Κρήτης,
ποῦ ὁ πολιτισμὸς κ' ἡ δύναμί τῆς
θὰ τὴν δοξάσουν στὸν αἰῶνα;
Τὸν Μενεσθεῦα, τὸν μεγάθυμο ἡγεμόνα
ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν πόλη τὴν ἱερή,
τὴ μαρμαρόκτιστη, τὴ φωτερὴ
ἀπ' τῶν μαρμάρων τὴν λευκότητα,
ἀπ' τοῦρανοῦ τῆς τὴ λαμπρότητα;
Τὸν ἀπροσμάχητο κι' ὀρμητικὸ Τυδεΐδη;
Τὸν Τεῦχρο, ποῦ ἀσφαλτα μέσ' ἀπὸ δακτυλίδι
περνᾷ τὸ βέλος του μ' ἀσάλευτο τὸ χεῖρι;
Τὸν Αἴαντα τὸν ἄλλο, τὸ γοργὸ ξαφτέρει,
τὸν ἄπιαστο στὸ δρόμο, ποῦ ὅταν τρέχῃ
θαρρεῖς στὰ πόδια του φτερά πὼς ἔχει;
Καὶ ποιούς ἀκόμη ν' ἀναφέρω, ποιούς ν' ἀφήσω;

Ἡ πρώτη

Μόνον μὲ τὴν ἰδέα, πὼς θεν' ἀντικρύσω
τοὺς θείους ἥρωας, ἢ καρδιά μου σπαρταρᾷ
ἀπὸ ἀνθουσιασμοῦ κι' ἀπὸ χαρᾶ.

Ἡ τρίτη

Τῆς διηγῆσεώς σου ἡ γοητεία,
τ' ἀγέρωχα καὶ γιγαντένια πλοῖα,
τῶν ὀπλιτῶν τὰ λάμποντα τὰ πλήθη!
Θαρρῶ, πὼς ζῶ σὲ μαγεμένο παραμῦθι.

Ἡ τετάρτη

Ἡ μέρα τούτη ἀξέχαστη θὰ μείνῃ.
Ἡ ἐνθύμησή της τὴ ζωὴ μου θὰ λαμπρύνῃ.

Ἡ δεύτερη

Μεγάλη ἡ χάρις ἦτανε κάποιου θεοῦ
σ' ἐμέ, τὴν ταπεινὴ τὴν κόρη τοῦ λαοῦ,
πού μ' ἔφερε νὰ ἰδῶ, ν' ἀντιληφθῶ
ὅ,τι θ' ἀδυνατοῦσα νὰ τ' ὄνειρευθῶ.

Α' δπλίτης

Πηγαίνωμε. Θενὰ σᾶς ὀδηγήσω.
Πολλὰ ἔχω νὰ σᾶς δεῖξω, νὰ σᾶς ἐξηγήσω.

(Φεύγουν).

Β' δπλίτης

Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶν' ὁμορφες, χαριτωμένες
αὐτὲς οἱ Χαλκιδιώτισσες παρθένες.

Δ' δπλίτης

Ἄπ' ὄλες προτιμῶ τὴν πρώτη.

(Στὸν Ναύτη)

Κ' ἐσένα πιά σ' ἀρέσει, πατριώτη;

Γ' δπλίτης

Λυτός; Δὲν τὸν ἀφήνεις, νὰ κοιφεύεται!
Μόνον βασιλοπούλες ὄνειρευεται.